

DRŽAVNI ARHIV U OSIJEKU

SUMARNI INVENTAR

MJESNI NARODNI ODBOR PODGORAČ

1945-1952

Broj fonda: HR DAOS 665

Izradila: Vesna Božić-Drljača

Osijek, 2006.

SADRŽAJ

OPIS FONDA

1.	Identifikacija.....	3
2.	Kontekst.....	4
3.	Sadržaj i ustroj.....	7
4.	Uvjeti dostupnosti i korištenja.....	7
5.	Dopunski izvori.....	8
6.	Kontrola opisa.....	8

OPIS NIŽIH RAZINA

1.	Zapisnici.....	9
2.	Povjerljivi spisi.....	9
3.	Opći spisi.....	10
4.	Opći poslovi.....	12

IDENTIFIKACIJA

Signatura

HR-DAOS-665

Naslov

Mjesni narodni odbor Podgorač

Nadnevak

1945.-1952.

Razina opisa

Fond

Količina i nosač zapisa

13 knjiga, 6 arh.kutija spisa; cca 0,8 d/m

KONTEKST

Naziv stvaratelja

Mjesni narodni odbor Podgorač.

Vrijeme i mjesto djelovanja

U mjestu, selu, radničkom naselju, varošici i trgovištu osnivali su se 1944./45. godine narodni odbori mjesta. Iznimno za dva ili više manjih sela (naselja) mogao se ustrojiti jedna mjesni odbori. Mjesni narodni odbori bili su niže upravne jedinice koje su djelovale u sastavu kotara. Mjesni narodni odbor Podgorač *Zakonom o administrativno-teritorijalnoj podjeli NR Hrvatske u 1947. godini (NN br. 60/47)* bio je u sastavu kotara Našice. Novim *Zakonom o podjeli NR Hrvatske na kotare, gradove i općine u 1952. godini (NN br. 16/52)* ukidaju se mjesni narodni odbori kao upravne jedinice, a osnivaju narodni odbori općina. Mjesni narodni odbor Podgorač prestaje s djelovanjem, a na njegovom području u 1952. godini osniva se i započinje s djelovanjem Narodni odbor općine Podgorač.

Sjedište djelovanja

Sjedište djelovanja Mjesnog narodnog odbora Podgorač bilo je u mjestu Podgorač.

Pravni položaj

Mjesni narodni odbori kao pravne osobe upravljaju svojom općenarodnom imovinom. Općenarodnom imovinom lokalnog značaja upravlja narodni odbor kao pravna osoba na temelju svog privrednog plana i na temelju općih propisa i uputstava viših državnih organa.

Nadležnost, funkcije i područje djelatnosti

Prema *Općem zakonu o narodnim odborima iz 1946. godine (NN br. 43/46)* proizlaze temeljna načela, nadležnosti i zadatci mjesnih narodnih odbora.

Pored obavljanja temeljnih funkcija i zadataka, osobita je nadležnost mjesnog narodnog odbora u ostvarivanju privrednog plana, materijalno-kulturnom podizanju mjesta, komunalnim zadacima, unaprjeđenju obrta i mjesne industrije, kao i pravilna razmjena dobara između grada i sela. U tom cilju mjesni narodni odbori obavljaju ove poslove:

- a) u području plana
 - donošenje i ostvarivanje mjesnog privrednog plana;
 - prosudba planova onih ustanova i poduzeća na svom području koji su pod nadzorom viših državnih organa;
 - prikupljanje statističkih podataka;
- b) u području financija
 - upravljanja seoskim (mjesnim) pašnjacima, livadama, mjesnim rasadnicima, stanicama poljoprivrednih oruđa, upravljanje mjesnom veterinarskom ambulantom;

- staranje o šumama mjesnog značaja, čuvanje šuma i suzbijanje šumske štete, raspodjela dodijeljenih drva i sl.;
- sudjelovanje u provedbi i izvođenju agrarne reforme i kolonizacije;

c) u području komunalnog života

- upravljanje mjesnim izvorima, bunarima, parkovima, mjesnim kupalištima, vodovodom i kanalizacijom i nadzor nad njima;
- staranje o javnoj rasvjeti te uporabi električne energije za potrebe mjesnog stanovništva;
- osnivanje mjesnih ustanova, obrtnih radionica, brijačnica, pekarnica, hotela, gostionica te nadzor nad takvim privatnim radnjama;
- upravljanje mjesnim državnim stambenim zgradama, stanovima;
- upravljanje izgradnjom mjesnih puteva;
- obavljanje svih komunalnih poslova koji nisu dani u nadležnost drugim organima;

d) u području trgovine i obrta

- upravljanje državnim mlinovima mjesnog značaja, kudeljarama i nadzor nad njima;
- nadzor nad zadružnim i privatnim obrtnim radionicama i trgovačkim poduzećima;
- evidencija kretanja cijena, kontrola zaliha roba;
- upravljanje mjesnim sajmištima;

e) u području financija

- donošenje mjesnog budžeta;
- određivanje i ubiranje mjesnih javnih davanja;
- ubiranje neposrednih i posrednih poreza u mjestu, kontrola izvršavanja obveza pojedinaca, zadruga i poduzeća prema državi;

f) u području radnih odnosa

- organizacija i raspodjela ljudske radne snage za javne radove;
- kontrola o provedbi propisa i uporabi radne snage, random vremenu, dohotcima, nadnicama i socijalnom osiguranju radnika;

g) u području narodne prosvjećenosti

- osnivanje i vođenje analfabetskih tečajeva;
- briga za kulturni razvoj mjesta osnivanjem kulturnih domova, kinematografa, čitaonica i sl.;
- materijalno uzdržavanje osnovnih i mjesnih škola, nadzor nad upisima i pohađanjima djece osnovnih škola;

h) u području socijalnog staranja i narodnog zdravlja

- staranje za djecu bez roditelja, pomaganje žrtvama rata (obitelji i djeci);
- osnivanje pučkih kuhinja i domova, skloništa za siromašne, dječjih vrtića i jaslica;
- osnivanje i upravljanje mjesnih ambulanti, zdravstvenih stanica i drugih mjesnih zdravstvenih ustanova;, te nadzor nad privatnim liječnicima i ljekarnama;
- upravljanje grobljima;

i) u ostalim područjima

- vođenje matičnih knjiga, sklapanje brakova;
- vođenje administrativnog i administrativno-kaznenog postupka u okviru svoje nadležnosti;
- evidencija stanovnika mjesta;
- prijenos poštanskih usluga;
- nadzor nad svim društvenim organizacijama mjesnog značaja;

- sudjelovanje u provedbi izbora za sve organe državne vlasti, vođenje biračkih popisa; Statutom svakog mjesnog narodnog odbora utvrđuje se njegova nadležnost u lokalnom djelokrugu.

Administrativni ustroj

Brojni sastav narodnih odbora određuje se na temelju norme koju određuje zakon republike uzimajući u obzir broj stanovništva, opseg i složenost privrednih, kulturnih i drugih lokalnih odnosa. U mjesni narodni odbor bira se sedam do trideset i pet narodnih odbornika, odnosno jedanaest do četrdeset i pet odbornika uzimajući u obzir broj stanovnika i složenost gospodarskih, kulturnih i drugih lokalnih odnosa. U selima i manjim gradovima (varošicama i trgovištima) sazivaju se mjesni zborovi birača. Oni se sazivaju u cilju razmatranja pitanja koja se odnose na život sela odnosno mjesta i rad mjesnog narodnog odbora. Zborove birača sazivaju mjesni narodni prema potrebi, a najmanje jednom u dva mjeseca. Zborom upravlja predsjedništvo koje bira zbor birača. Mjesni narodni odbor dužan je na svojoj sjednici raspravljati o zaključcima zbora birača. U situaciji kada mjesni narodni odbor smatra da se zaključci zbora birača odnose na više organe ili su nezakoniti i nepravilni, upućuju ih višem narodnom odboru.

Narodni odbori su lokalni organi državne vlasti u administrativno-teritorijalnim jedinicama: mjestima, gradovima, gradskim rajonima i naseljima, kotarevima i oblastima. Narodni odbori vrše poslove iz svoje nadležnosti neposredno ili preko svojih izvršnih odbora i njima podređenih organa uprave.

U svim narodnim odborima predsjednik i tajnik upravljaju cjelokupnom administracijom narodnog odbora. Izvršni odbori su izvršni i upravni organi narodnih odbora koji ostvaruju zadatke i poslove iz nadležnosti narodnih odbora, ukoliko nisu zakonima i drugim propisima stavljeni u isključivu nadležnost samog narodnog odbora. Izvršni organ narodnih odbora manjih sela su predsjednik i tajnik odbora. Naredbe izvršnog odbora objavljuju se u mjesnim listovima. U mjesnim izvršnim odborima nema odsjeka, pa u tim odborima predsjednik i tajnik upravljaju neposredno pojedinim granama državne uprave.

Odnosi i veze

Prema *Općem zakonu o narodnim odborima iz 1949. godine (Službeni list FNRJ br. 49/49)* odnosi između viših i nižih narodnih odbora kao i između narodnih odbora i drugih viših organa državne vlasti i državne uprave osnivaju se na pravima i dužnostima određenim na Ustavu FNRJ, Ustavu republike, zakonima FNRJ i zakonima republike. Viši narodni odbori nadziru i upravljaju radom nižih narodnih odbora, donose opće propise za jedinstveno ostvarivanje njihovih djelatnosti, daju uputstva i smjernice pri ostvarivanju njihovih zadataka, pružaju im organizacijsku i drugu stručnu pomoć, vrše nadzor nad zakonitošću njihova rada. Izvršni odbori narodnih odbora u obavljanju svih poslova državne uprave odgovaraju svom narodnom odboru, podređeni su i izvršnom odboru višeg narodnog odbora, odnosno vladi republike i njenim ministarstvima, u okviru njihove nadležnosti.

Način preuzimanja ili predaje

Gradivo je preuzeto u Državni Arhiv u Osijeku po službenoj dužnosti od Općinskog komiteta za društvene djelatnosti i opću upravu općine Našice dna 19. travnja 1991. godine. Predaja je izvršena temeljem *Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima (NN br. 25/78) i Uputstva o predaji arhivske građe arhivima (NN 33/87)*.

Kako stoji u Zapisniku o primopredaji arhivske građe tom prigodom preuzeti su gotovo svi fondovi organa uprave s područja kotara Našice iz razdoblja 1945.-1962. godine. Preuzeti su sljedeći fondovi: KNO Našice, MNO Našice, NOGO Našice, MNO Koška, MNO Podgorač, MNO Šaptinovci, MNO Donja Motičina, MNO Bijela Loza, MNO Stipanovci, MNO Markovac, MNO Razbojište, MNO Feričanci, MNO Seona, MNO Našička Breznica, MNO Harkanovci, MNO Martin, MNO Kršinci, MNO Lonđica, MNO Zoljan, MNO Granice, MNO Jelisavac, MNO Ceremošnjak, MNO Velimirovac, MNO Vukojevci, MNO Ledenik, MNO Crkvari, NOO Podgorač, NOO Đurđenovac, NOO Budimci, NOO Koška.

Sadržaj i ustroj

Sadržaj

Gradivo fonda sadrži sačuvane knjige i spise iz razdoblja 1945.-1952. godine. Sačuvane su osnovne evidencije i prateći opći spisi.

Odabiranje i izlučivanje, rokovi čuvanja

Tijekom arhivističke obrade nije proveden postupak izlučivanja gradiva.

Plan sređivanja

Gradivo fonda Mjesni narodni odbor Podgorač preuzeto je u nesređenom stanju. Uvidom u gradivo fonda evidentirano je postojanje knjiga i spisa. Izvršena je identifikacija knjiga i utvrđeno je postojanje Urudžbenih zapisnika i Kazala iz razdoblja 1945.-1952. godine te knjige sjedničkih Zapisnika Mjesnog narodnog odbora Podgorač iz razdoblja 1945.-1949 godine. Sačuvani spisi odnose se na seriju povjerljivih spisa i seriju općih spisa iz razdoblja 1945.-1952. godine. Spisi su složeni prema svojim numeričkim oznakama i kronološki. Od sačuvanog gradiva formirane su četiri serije u fondu: zapisnici, povjerljivi spisi, opći spisi i serija općih poslova (gradivo Matičnog ureda Podgorač). Gradivo fonda opisano je prema normama ISAD/G i ISAAR(CPF).

Uvjeti dostupnosti i korištenja

Uvjeti dostupnosti

Gradivo je dostupno sukladno *Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br. 67/99) i Pravilnika o radu čitaonice Državnog arhiva u Osijeku.*

Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja

Umnožavanje je dozvoljeno sukladno *Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br.67/99) i Pravilnika o radu čitaonice Državnog arhiva u Osijeku.*

Jezik / pismo u gradivu

Gradivo je na hrvatskom jeziku i pisano je latinicom.

Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Sačuvanost gradiva fonda je vrlo mala, ali je gradivo jasno čitljivo.

Dopunski izvori

1. NOK Našice (1945.-1962.) nalazi se u DAOS-u, signature HR-DAOS-514

Kontrola opisa**Napomena arhivista**

Opis izradila Vesna Božić-Drljača, arhivist DAOS.

Pravila ili konvencije

Opis je izrađen sukladno s Općom normom za opis arhivskog gradiva ISAD/G i Međunarodnom normom arhivističkog normiranog Zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji ISAAR/CPF.

Nadnevak izrade

travanj, 2006.

HR-DAOS-665/1 Zapisnici, 1945.-1949.**Razina opisa:** Serija**Količina i nosač zapisa:** 1 knjiga**Sadržaj:**

Gradivo serije čini jedna knjiga zapisnika sa sjednica upravnog organa Mjesnog narodnog odbora Podgorač iz razdoblja 1945-1949. godine.

Br.teh.jed.	A) Knjige	Naziv	Razdoblje
1.		Sjednički zapisnik Mjesnog narodnog odbora Podgorač	1945.-1949.

HR-DAOS-665/2 Povjerljivi spisi, 1945.-1950.**Razina opisa:** Serija**Količina i nosač zapisa:** 1 knjiga, 1 arh.kutija; cca 0,2 d/m**Sadržaj:**

Gradivo serije čini jedna knjiga odnosno Povjerljivi urudžbeni zapisnik i pripadajući povjerljivi spisi. Prilikom arhivističke obrade gradiva serije sačuvan je prvobitan poredak sređivanja. Spisi su odloženi prema svojoj osnovnoj evidenciji.

Br.teh.jed.	A) Knjige	Naziv	Razdoblje
2.		Povjerljivi urudžbeni zapisnik	1945.
		1-3	1946.
		1-24	1947.
		1-2	1948.
		1-41	

		1-963	1949.
		1-101	1950.
9.	Kazalo		1946./47.
10.	Urudžbeni zapisnik	1-1176	1950.
		1-843	1951.
	" NOO Podgorač	1-339	od 1.I. do 12.V. 1952.
		1-1266	od 13.V. do 31.12. 1952.
11.	Kazalo MNO i NOO Podgorač		1948.-1952.

Br.teh.jed.	B) Spisi	Naziv	Razdoblje
2.	Opći spisi	20...2338	1945.
3.	Opći spisi	2...1997	1946.
4.	Opći spisi	2001...2565 47...2006	1946. 1947.
5.	Opći spisi	2...1445 14...961	1948. 1949.
6.	Opći spisi	3...1170 1...842 1...339	1950. 1951. 1952.

HR-DAOS-665/4 Opći poslovi, 1946.-1949.

Razina opisa: Serija

Količina i nosač zapisa: 2 knjige; cca 0,1 d/m

Sadržaj:

Gradivo serije odnosi se na osnovne evidencije Matičnog ureda Mjesnog narodnog odbora Podgorač.

Br.teh.jed.	A) Knjige	Naziv	Razdoblje
12.	Urudžbeni zapisnik Matičnog ureda	1-117 1-311 1-332	1946. 1947. 1948.
13.	Urudžbeni zapisnik Matičnog ureda	1-322	1949.